

Ytterligare anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd

December 2020

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	4
2	Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall	7
3	En möjlighet införs att förlänga tiden för beviljade tillfälliga anstånd	8
4	Anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder	10
5	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	13
6	Konsekvensanalys	14
6.1	Bakgrund	14
6.2	Syfte och alternativa lösningar	14
6.3	Offentligfinansiell effekt	14
6.3.1	Möjligheten till förlängning av anståndstiden med ytterligare ett år	15
6.3.2	Möjligheten att söka anstånd för oktober–december 2020	17
6.3.3	Utökning av antalet redovisningsperioder för vilka anstånd kan ansökas	19
6.3.4	Sammantagen offentligfinansiell effekt	20
6.4	Makroekonomiska effekter	22
6.5	Effekter för företag	22
6.6	Effekter för myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar	22
6.7	Effekter för den ekonomiska jämställdheten	23
6.8	Övriga effekter	23
7	Författningskommentar	23

Promemorians sammanfattning

I promemorian föreslås vissa ändringar i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Det föreslås att anståndstiden för s.k. tillfälliga anstånd efter ansökan ska kunna förlängas med som längst ett år. Förlängning ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det. Det föreslås även att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt vars redovisningsperiod är en kalendermånad får beviljas för högst sex redovisningsperioder. För mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett kalenderkvartal får anstånd beviljas för högst två redovisningsperioder. Vidare föreslås det att anstånd för nu nämnda skatter och avgifter får beviljas även för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2020. Slutligen föreslås det att för anstånd som beviljas efter ikraftträdandet av de nya reglerna ska anståndsavgift tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 mars 2021.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

dels att 5 a §¹ ska upphöra att gälla,

dels att 1, 1 a, 2 och 5 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020 med inbetalning av

1. avdragen skatt och arbetsgivaravgifter som ska redovisas i en arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen, och

2. mervärdesskatt som ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen, och vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal enligt 26 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

Anstånd enligt första stycket 1 respektive 2 får beviljas för högst *tre* redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd enligt första stycket 2 får dock beviljas för högst *en redovisningsperiod* om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 november 2021. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller under januari–december 2020 med inbetalning av

1. avdragen skatt och arbetsgivaravgifter som ska redovisas i en arbetsgivardeklaration enligt 26 kap. 19 § 1 skatteförfarandelagen, och

2. mervärdesskatt som ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen, och vars redovisningsperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal enligt 26 kap. 10 och 11 §§ samma lag.

Anstånd enligt första stycket 1 respektive 2 får beviljas för högst *sex* redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd enligt första stycket 2 får dock beviljas för högst *två redovisningsperioder* om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 februari 2022. *Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år.*

¹ Senaste lydelse av 5 a § 2020:377.

² Senaste lydelse 2020:206.

62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

1 a §³

Skatteverket får efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 13, 15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) bevilja anstånd med inbetalning av mervärdesskatt, om

1. mervärdesskatten ska redovisas i en sådan deklaration som avses i 26 kap. 5 § skatteförfarandelagen,

2. redovisningsperioden för mervärdesskatten är ett beskattningsår enligt 26 kap. 11 § samma lag, och

3. deklarationen för mervärdesskatten ska ha kommit in till Skatteverket under perioden 27 december 2019–17 januari 2021 enligt 26 kap. 33, 33 a eller 33 b § samma lag.

Anstånd får beviljas för högst en redovisningsperiod.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 17 januari 2022. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 17 januari 2022. *Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år.* Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfallodag enligt 62 kap. 9 § första stycket skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

2 §⁴

Anstånd enligt 1 eller 1 a § ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det.

Anstånd enligt 1 eller 1 a § ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det. *Detsamma gäller förlängning av anståndstiden enligt 1 § tredje stycket eller 1 a § tredje stycket.*

5 §⁵

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 eller 1 a § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad

Utöver ränta enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd enligt 1 § betala en avgift (anståndsavgift). Anståndsavgiften tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalender-

³ Senaste lydelse 2020:206.

⁴ Senaste lydelse 2020:206.

⁵ Senaste lydelse 2020:377.

från och med *den sjunde* månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

månad från och med månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas enligt 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån.

Anståndsavgiften ska betalas senast den förfallodag som avses i 1 § tredje stycket respektive 1 a § tredje stycket. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften betalas senast den förfallodag som avses i den bestämmelsen.

Anståndsavgiften ska vid tillämpning av inkomstskattelagen (1999:1229) behandlas som ränta enligt 65 kap. 7 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2021.
 2. För ansökningar som har lämnats in före ikraftträdandet gäller 5 § i den äldre lydelsen.
 3. Den upphävda 5 a § gäller dock fortfarande för ansökningar om nya anstånd som har lämnats in före ikraftträdandet.

2 Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall

Under finanskrisen 2008–09 infördes tillfälliga anståndsbestämmelser genom lagen (2009:99) om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall (se prop. 2008/09:113, bet. 2008/09:SkU27, rskr. 2008/09:175). Möjligheten att bevilja anstånd enligt den lagen var tidsbegränsad men lagen som sådan var inte tillfällig.

Regeringen har med anledning av det nya coronavirusets spridning och dess konsekvenser föreslagit ändringar i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall i tre extra ändringsbudgetar för 2020. Nedan beskrivs relevanta delar i den lagen, med beaktande av de ändringar som trädde i kraft den 30 mars 2020 (se prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU53, rskr. 2019/20:194), den 6 april 2020 (se prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204) och den 1 juni 2020 (se prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276).

Av 1 § framgår bl.a. att Skatteverket efter ansökan får bevilja anstånd med inbetalning av dels arbetsgivares sammanlagda skatteavdrag och arbetsgivaravgifter, dels mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis, och som gäller redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020. Anståndet får beviljas för högst tre redovisningsperioder för skatteavdrag och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt. För mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får anstånd beviljas för högst en redovisningsperiod. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 november 2021. Anståndsbeloppet ska betalas senast den förfalldag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör.

I 1 a § finns en motsvarande möjlighet för den som redovisar mervärdesskatt helårsvis att få anstånd med inbetalning av mervärdesskatt som ska deklarerar under perioden 27 december 2019–17 januari 2021. Anståndsmöjligheten gäller för en redovisningsperiod, dvs. ett beskattningsår. Anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 17 januari 2022.

Enligt 2 § ska anstånd beviljas om inte särskilda skäl talar emot det.

Av 3 § framgår att Skatteverket ska återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige begär det. Om de skatter och avgifter som anståndet avser har satts ned, får Skatteverket återkalla anståndet i motsvarande mån. Skatteverket får även återkalla anståndet helt eller delvis om den skattskyldige har näringsförbud eller är försatt i konkurs, om beslutet om anstånd är felaktigt och felaktigheten beror på att den skattskyldige har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter, eller om det finns synnerliga skäl. Om anståndet har återkallats ska anståndsbeloppet betalas senast den förfalldag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att 30 dagar har gått från den dag då beslutet om återkallelse fattades.

Enligt 4 § ska den som har beviljats anstånd betala den kostnadsränta som enligt skatteförfarandelagen gäller vid anstånd.

Av 5 § följer vidare att den som har beviljats anstånd även ska betala en anståndsavgift, utöver ränta. Anståndsavgift tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med den sjunde månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas. Anståndsavgift tas alltså inte ut under de sex första kalendermånaderna efter att anstånd beviljats. Om anståndet har återkallats enligt 3 §, ska anståndsavgiften sättas ned i motsvarande mån. Anståndsavgiften ska betalas senast den dag då anståndsbeloppet ska vara inbetalt.

I 5 a § anges slutligen att om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket vara sammanlagt högst sex kalendermånader. Om ett nytt anstånd beviljas för samma skatter och avgifter, ska alltså tidigare kalendermånader under vilka anståndsavgift inte har tagits ut beaktas vid bestämmandet av när anståndsavgiften ska börja tas ut för det nya anståndet.

3 En möjlighet införs att förlänga tiden för beviljade tillfälliga anstånd

Förslag: Skatteverket ges möjlighet att förlänga anståndstiden för de anstånd som beviljats enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Anståndstiden får efter ansökan förlängas med som längst ett år. Förlängning ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det.

Skälen för förslaget: Möjligheten att bevilja anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall återinfördes den 30 mars 2020. Från och med detta datum har det således varit möjligt för Skatteverket att bevilja s.k. tillfälliga anstånd. Syftet med denna åtgärd är att dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för i grunden sunda och livskraftiga företag med anledning av pandemin och åtgärderna för att begränsa smittspridningen.

Som redan nämnts får anståndstiden bestämmas till längst ett år, räknat från tidpunkten för Skatteverkets beslut om anstånd. Vidare ska anståndsbeloppet betalas senast den förfalldag enligt en viss bestämmelse i skatteförfarandelagen som infaller närmast efter det att anståndstiden upphör. Bestämmelserna innebär att ett stort antal anstånd kommer att upphöra under våren 2021, med början i månadsskiftet mars–april 2021. I detta sammanhang kan det nämnas att den 2 april 2020 uppgick det totala antalet anståndsbeslut till ca 4 400 och det sammanlagda anståndsbeloppet till ca 5,7 miljarder kronor. Den 15 april 2020 hade ca 24 500 anståndsbeslut fattats och det sammanlagda anståndsbeloppet uppgick då till ca 16,2 miljarder kronor. Den 30 april 2020 hade vidare ca 46 300 anståndsbeslut fattats och då uppgick det sammanlagda anståndsbeloppet till ca 25,9 miljarder kronor. Den 23 november 2020 uppgick det totala antalet anståndsbeslut till ca 107 000 och anståndsbeloppet (netto) till ca 31,6 miljarder kronor.

Med hänsyn till den allvarliga situation som delar av det svenska näringslivet fortfarande befinner sig i och andra befaras hamna i görs bedömningen att det finns anledning att överväga ytterligare extraordinära åtgärder.

Ett effektivt och ändamålsenligt sätt att ytterligare underlätta för företagen i den rådande situationen bedöms vara att ge Skatteverket möjlighet att förlänga anståndstiden för beviljade tillfälliga anstånd. En sådan åtgärd skulle innebära att företag som i grunden är sunda och livskraftiga skulle få ytterligare tid att återfå en mer normal lönsamhet innan skatter och avgifter ska betalas. Det kan här nämnas att en liknande möjlighet till förlängning infördes under finanskrisen (se prop. 2009/10:91, bet. 2009/10:SkU32, rskr. 2009/10:190).

Det föreslås därför att den tid för vilken ett tillfälligt anstånd har beviljats ska kunna förlängas med som längst ett år. Förlängningsperioden räknas således från den tidpunkt då den ursprungliga anståndstiden upphör, förutsatt att den ursprungliga anståndstiden då har utnyttjats till fullo. Detta inträffar i regel när ett år har förflutit från det att anståndsbeslutet fattades eller när den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden har nåtts (den 12 februari 2022 eller den 17 januari 2022, se avsnitt 2 och 4). Förslaget bedöms leda till en enhetlig och förutsebar reglering, bl.a. eftersom förlängningsperiodens längd inte avgörs av när Skatteverket fattar beslutet om förlängning. Förslaget innebär även att alla som har beviljats anstånd ges möjlighet till en förlängd anståndstid på som längst ett år, oavsett vilken redovisningsperiod som den underliggande skatten eller avgiften hänför sig till.

Det bör i detta sammanhang lyftas fram att det befintliga regelverket möjliggör retroaktiva anstånd, när skatt eller avgift som är hänförlig till en viss redovisningsperiod redan är inbetald när anståndet beviljas. Ett beslut om anstånd innebär att ett belopp motsvarande skatten eller avgiften krediteras på den skattskyldiges skattekonto. Det kommer även framöver att vara möjligt att beviljas retroaktiva anstånd, med beaktande av de bortre tidsgränser som nämns ovan. Även för retroaktiva anstånd kommer anståndstiden att kunna förlängas med som längst ett år räknat från när den ursprungliga anståndstiden för sådana anstånd upphör, förutsatt att den ursprungliga anståndstiden då har utnyttjats till fullo.

Det föreslås vidare att en förlängning av anståndstiden ska kunna beviljas efter ansökan av den skattskyldige, på samma sätt som när själva anståndet i sig beviljas. Skälet för detta är att den aktuella anståndsregleringen är generellt utformad. Alla företag som så önskar kan ansöka om anstånd. Som redan nämnts är syftet med anståndsmöjligheten att hjälpa företag som i grunden är sunda och livskraftiga över en tillfällig, svår period med akut likviditetsbrist. Anståndsmöjligheten får dock inte innebära att företag som missköter sin ekonomi eller är oseriösa på annat sätt gynnas (se prop. 2008/09:113 s. 8 och 9). Det anges därför i 2 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall att anstånd ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det. Med särskilda skäl avses bl.a. fall där den skattskyldige har mer än försumbara skulder som är överlämnade till indrivning eller att omständigheter föreligger hos den skattskyldige som skulle kunna medföra återkallelse av godkännande för F-skatt (se prop. 2008/09:113 s. 14 och 15). Av 9 kap. 4 § SFL jämförd med 9 kap. 1 § SFL

framgår att Skatteverket ska återkalla ett godkännande för F-skatt bl.a. om innehavaren har näringsförbud eller är försatt i konkurs.

Det nu aktuella förslaget innebär således att Skatteverket ska pröva en ansökan om förlängning av anståndstiden på samma sätt som en ansökan om anstånd. Detta innebär alltså i sin tur att anståndstiden ska förlängas om inte särskilda skäl talar emot det. I denna del bör det även nämnas att den skattskyldige naturligtvis själv kan välja att ansöka om förlängd anståndstid med endast en del av det ursprungliga anståndsbeloppet.

Att kostnadsränta enligt skatteförfarandelagen ska betalas även under den förlängda anståndstiden framgår av 4 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Av 5 § följer vidare att även anståndsavgift ska betalas under den förlängda anståndstiden. Detta innebär en sammantagen kreditkostnad som för aktiebolag motsvarar en avdragsgill årsränta om 4,6 procent vid nuvarande basränta.

I 9 § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall anges bl.a. att Skatteverkets beslut enligt denna lag överklagas enligt bestämmelserna i 67 kap. SFL. Av detta följer att Skatteverkets beslut om förlängning av anstånd får överklagas till förvaltningsrätten.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 1, 1 a och 2 §§ lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

4 Anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder

Förslag: Anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt vars redovisningsperiod är en kalendermånad får beviljas för högst sex redovisningsperioder vardera. För mervärdesskatt vars redovisningsperiod är ett kalenderkvartal får anstånd beviljas för högst två redovisningsperioder. Anstånd med inbetalning av nu aktuella skatter och avgifter får även beviljas för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2020. Den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden avseende nu aktuella skatter och avgifter flyttas fram till den 12 februari 2022. Anståndsavgift ska tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats.

Skälen för förslaget: Med anledning av pandemin och dess skadeverkningar på det svenska näringslivet bedöms det finnas skäl att överväga ytterligare extraordinära åtgärder, utöver den möjlighet till förlängning av anståndstiden som föreslås i avsnitt 3.

Ett kraftfullt sätt att i ännu högre grad dämpa de likviditetsproblem som kan uppstå för företag i den rådande situationen bedöms vara att utöka det högsta antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för. En sådan åtgärd skulle alltså innebära att företag som i grunden är sunda och

livskraftiga får ännu större möjligheter till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter.

Som redan nämnts får anstånd enligt gällande regelverk beviljas för högst tre redovisningsperioder för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt som redovisas månadsvis. För mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis får anstånd beviljas för högst en redovisningsperiod. Det föreslås att dessa bestämmelser ska ändras på så sätt att anstånd ska kunna beviljas för högst sex redovisningsperioder för avdragen preliminär skatt och arbetsgivaravgifter respektive mervärdesskatt som redovisas månadsvis. För mervärdesskatt som redovisas kvartalsvis ska anstånd kunna beviljas för högst två redovisningsperioder. Förslaget innebär bl.a. att ett företag som redan har beviljats anstånd med inbetalning av t.ex. arbetsgivaravgifter avseende tre redovisningsperioder kan beviljas anstånd med inbetalning av arbetsgivaravgifter eller avdragen preliminär skatt avseende ytterligare tre redovisningsperioder.

Enligt befintliga bestämmelser får anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt som redovisas månadsvis eller kvartalsvis beviljas för redovisningsperioder som infaller under januari–september 2020. I syfte att öka företagets valmöjligheter föreslås det att anstånd för nu aktuella skatter och avgifter även ska kunna beviljas för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2020. Förslaget innebär att företag kan välja att ansöka om anstånd med inbetalning av aktuella skatter och avgifter avseende de redovisningsperioder under hela 2020 som ger dem de största lättnaderna, med beaktande av bestämmelserna som föreslås ovan om det högsta antalet redovisningsperioder som anstånd kan beviljas för.

Av 1 § tredje stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall framgår bl.a. att anståndstiden får bestämmas till längst ett år, dock längst till och med den 12 november 2021. Det finns alltså en borte gräns för den ursprungliga anståndstiden för anstånd enligt 1 §. Denna borte tidsgräns är bestämd till ett år efter den senaste förfallodagen för det slag av skatter och avgifter som anståndet kan avse, nämligen förfallodagen för mervärdesskatt som ska redovisas för perioden juli–september 2020 (se prop. 2019/20:151 s. 40 och 41). Som en följd av förslaget om att anstånd även ska kunna beviljas för redovisningsperioder som infaller under oktober–december 2020 föreslås det att denna borte tidsgräns ska flyttas fram till den 12 februari 2022. Även denna borte tidsgräns infaller ett år efter den senaste förfallodagen för det slag av skatter och avgifter som anståndet kan avse, nämligen förfallodagen för mervärdesskatt som ska redovisas för perioden oktober–december 2020.

Av 5 § första stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall framgår bl.a. att anståndsavgift tas ut med 0,2 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad från och med den sjunde månaden efter att anstånd beviljats till och med den månad då anståndsbeloppet ska betalas tillbaka. Det föreslås att anståndsavgiften i stället ska tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats för anstånd som beviljas efter ikraftträdandet den 1 mars 2021 (se även avsnitt 5). På så sätt kommer anståndsavgift att tas ut på i huvudsak samma sätt för beslut som fattas efter ikraftträdandet, oavsett om det rör sig om beslut om förlängning av anståndstiden för redan befintliga anstånd, beslut om nya anstånd som avser samma skatter och avgifter som tidigare anstånd eller beslut om

anstånd för nya redovisningsperioder. När ett beslut om förlängning av anståndstiden fattas kommer den period under vilken anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket redan ha förflutit under den ursprungliga anståndstiden. För nya anstånd som avser samma skatter och avgifter som tidigare anstånd och som beviljas efter ikraftträdandet, samt anstånd för nya redovisningsperioder som beviljas efter ikraftträdandet, tas anståndsavgift ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats, i enlighet med förslaget ovan. Utan den föreslagna ändringen skulle företag som endast ser ett behov av anstånd för totalt tre redovisningsperioder kunna få ytterligare sex kalendermånader under vilka anståndsavgift inte tas ut, genom att betala tillbaka det beviljade anståndsbeloppet och ansöka om anstånd för tre nya redovisningsperioder i enlighet med förslaget ovan. Sådana effekter är inte önskvärda och ligger inte i linje med intentionerna med bestämmelserna om anståndsavgift. Förslaget medför slutligen att bestämmelserna i 5 a § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall, som reglerar det högsta antalet kalendermånader under vilka anståndsavgift inte ska tas ut när nya anstånd beviljas, inte längre är aktuella. Det föreslås därför att paragrafen ska upphävas (se även avsnitt 5).

Det bör i detta sammanhang nämnas att bestämmelserna i lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall kommer att vara tillämpliga även på de anståndsbeslut för nya redovisningsperioder som fattas enligt nu aktuella förslag. Detta innebär bl.a., utöver det som redan har nämnts, att anstånd får beviljas efter ansökan (1 § första stycket) och att anstånd ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det (2 §). Det innebär också bl.a. att kostnadsränta enligt skatteförfarandelagen ska betalas under anståndstiden (4 §). Det bör även lyftas fram att anståndstiden för sådana anstånd som nu avses kommer att kunna förlängas med som längst ett år, i enlighet med förslaget i avsnitt 3. Det bör här åter nämnas att det även framöver kommer att vara möjligt att beviljas retroaktiva anstånd (se avsnitt 3).

I denna del bör slutligen relationen mellan regelverket om de tillfälliga anstånden och det skatterättsliga företrädaransvaret tas upp. Bestämmelserna om företrädaransvaret finns i 59 kap. 12–21 §§ SFL. De innebär i huvudsak att om en företrädare för en juridisk person uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte har betalat skatt eller avgift, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala skatten eller avgiften. Betalningsskyldigheten är knuten till den tidpunkt då skatten eller avgiften skulle ha betalats. I det rättsliga ställningstagandet Tillfälliga anstånd och företrädaransvar (dnr 8-137725) har Skatteverket uttalat sig om vad detta innebär för sådana skatter och avgifter som omfattas av ett tillfälligt anstånd. Det anges där att Skatteverket inte kommer att ansöka om företrädaransvar för skatter och avgifter som omfattas av anstånd enligt lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall. Detta gäller även den anståndsavgift som tas ut under anståndstiden. Om någon uppenbarligen utnyttjat möjligheterna till att beviljas ett tillfälligt anstånd helt i strid med syftet med anståndsbestämmelserna, kan det dock enligt Skatteverket bli aktuellt att i enstaka och mycket speciella fall ansöka om ett företrädaransvar gentemot en företrädare som har agerat uppsåtligt.

Förslaget medför ändringar i 1 och 5 §§ lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall och att 5 a § samma lag upphävs.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lagen ska träda i kraft den 1 mars 2021. För ansökningar som har lämnats in före ikraftträdandet gäller bestämmelserna om hur anståndsavgift tas ut, betalas och behandlas i den äldre lydelsen. För ansökningar om nya anstånd som har lämnats in före ikraftträdandet och som avser samma skatter och avgifter som tidigare anstånd, gäller fortfarande de upphävda bestämmelserna om det högsta antalet kalendermånader under vilka anståndsavgift inte ska tas ut.

Skälen för förslaget: Det är angeläget att ändringarna träder i kraft så snart som möjligt, bl.a. för att företagare ska ges möjlighet att i tid kunna ansöka om förlängning av anståndstiden och för att Skatteverket ska ges tillräcklig tid att hantera ansökningarna. Det föreslås därför att lagen ska träda i kraft den 1 mars 2021.

Som redan nämnts framgår det av 5 § första stycket lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall bl.a. att anståndsavgift tas ut per kalendermånad från och med den sjunde månaden efter att anstånd beviljats. Det finns alltså en inledande period då anståndsavgift inte tas ut. Det föreslås en övergångsbestämmelse som tydliggör att dessa bestämmelser ska vara fortsatt tillämpliga på ansökningar som har lämnats in före ikraftträdandet. För sådana anstånd tas således anståndsavgift ut från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats. För ansökningar som ges in efter ikraftträdandet tas anståndsavgift ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats (se avsnitt 4). Den aktuella övergångsbestämmelsen finns i punkt 2.

I 5 a § lagen om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall anges att om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket vara sammanlagt högst sex kalendermånader. Detta innebär att om ett nytt anstånd har beviljats för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, ska de kalendermånader under vilka anståndsavgift inte har tagits ut under den tidigare anståndstiden beaktas vid bestämmandet av när anståndsavgift ska börja tas ut för det nya anståndet (se prop. 2019/20:166 s. 142 och 143). Det föreslås en övergångsbestämmelse som tydliggör att dessa bestämmelser fortsatt ska gälla för ansökningar om sådana nya anstånd som har lämnats in före ikraftträdandet. För ansökningar om sådana nya anstånd som lämnas in efter ikraftträdandet tas anståndsavgift ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats, i enlighet med förslaget i avsnitt 4. Den aktuella övergångsbestämmelsen finns i punkt 3.

6 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

6.1 Bakgrund

Tillfälliga anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgifter, och mervärdesskatt infördes den 30 mars 2020. Anpassningar av regelverket har därefter trätt i kraft den 6 april 2020 respektive den 1 juni 2020. I denna promemoria föreslås det i huvudsak att det införs en möjlighet att förlänga den maximala anståndstiden med ytterligare ett år och att anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder.

6.2 Syfte och alternativa lösningar

Möjligheten att få anstånd med inbetalning av skatter och avgifter infördes för att dämpa tillfälliga likviditetsproblem i företag som i grunden är sunda och livskraftiga. Anstånd med inbetalning av skatter och avgifter bedöms vara ett effektivt sätt att lindra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin och de åtgärder som satts in för att minska smittspridningen. De införda reglerna medger anstånd med maximalt ett år. Eftersom pandemins utsträckning i tiden ser ut att vara längre än den maximala anståndstiden föreslås att möjligheterna till anstånd utökas med ytterligare ett år. Som redan nämnts föreslås det även att anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder. Det bedöms inte finnas några relevanta alternativa lösningar än vad som föreslås i denna promemoria.

6.3 Offentligfinansiell effekt

Förslaget påverkar de offentliga finanserna genom att tiden för återbetalning av anståndsbeloppen förlängs, genom att den tidsperiod för vilken anstånd kan sökas utökas med månaderna oktober, november och december 2020 samt att antalet redovisningsperioder för vilka det går att ansöka om anstånd utökas. Samtliga delar påverkar de offentliga finanserna i och med att de påverkar statens kapitalkostnad, kreditrisk och intäkter. Statens kapitalkostnad utgörs av ett ökat lånebehov under den period anstånden löper. Förslagets samtliga delar förväntas öka behovet av upplåning och öka kapitalkostnaden. Statens kreditrisk uppstår genom en ökad risk för uppbördsförluster. Förslagets olika delar kan förväntas påverka statens kreditrisk på skilda sätt. Detta, och delarnas påverkan på kapitalkostnaden och intäkterna, beskrivs närmare nedan.

Det är i allmänhet svårt att ge en precis uppskattning av hur möjligheter till anstånd påverkar kreditrisken. Med anstånd förlängs tiden mellan den skattepliktiga händelsen och betalningen av skatten, vilket typiskt sett ökar risken för uppbördsförluster. Samtidigt medför anstånden att företag som

har tillfälliga likviditetsproblem, men i grunden är livskraftiga, får hjälp att överbygga en tillfällig svårighet, vilket minskar risken för uppbördsförluster. Sammantaget innebär alltså möjligheten till anstånd med inbetalning av skatter och avgifter att risken för uppbördsförluster från vissa företag ökar samtidigt som risken minskar från andra företag. Nettoeffekten på uppbördsförlusterna av utökad kredittid är generellt sett negativ, men storleken är svår att bedöma och skiljer sig sannolikt åt beroende på hur situationen ser ut. Det är dock troligt att när en extern chock inträffar i ekonomin, som t.ex. en pandemi, så ökar antalet företag som får förbättrade möjligheter att övervinna de tillfälliga svårigheterna med hjälp av den likviditetslättning som anstånden medför. Bedömningen är därför att den rådande pandemin medför att den negativa nettoeffekten på uppbördsförlusterna av en generösare kreditgivning via skattekontot är mindre än den hade varit under normala omständigheter.

Staten kompenseras i viss mån för kapitalkostnaden och eventuella uppbördsförluster genom att företag som får tillfälligt anstånd med inbetalning av skatter och avgifter får betala en kostnadsränta och en anståndsavgift. Vid införandet av möjligheterna till tillfälliga anstånd uppgick kostnadsräntan till 1,25 procent och anståndsavgiften till 0,3 procent per påbörjad anståndsmånad. Anståndsavgiften sänktes senare till 0,2 procent per påbörjad anståndsmånad samtidigt som den tas ut först från och med den sjunde månaden efter att anstånd beviljats (se prop. 2019/20:166 s. 33–35).

Enligt uppgifter från Skatteverket hade den 23 november 2020 anstånd beviljats med totalt 40,1 miljarder kronor. Av de beviljade anstånden hade ca 8,5 miljarder kronor upphört vid samma tidpunkt. Det betyder att det utestående anståndsbeloppet uppgick till ca 31,6 miljarder kronor.

6.3.1 Möjligheten till förlängning av anståndstiden med ytterligare ett år

Effekten av en förlängning av anståndstiden beror på hur den förlängda kredittiden påverkar uppbördsförlusterna, kapitalkostnaden och statens intäkter från kostnadsräntan och anståndsavgiften. Kapitalkostnaden och intäkterna från kostnadsräntan och anståndsavgiften beror i sin tur på hur stort det anståndsbelopp som förlängs är. Det ansökta anståndsbeloppet förväntas dock inte påverkas av denna del i förslaget. I detta avsnitt beräknas bara den offentligfinansiella effekten av förlängningen på befintliga anstånd. Avgränsningen är gjord för att undvika dubbelräkning då effekten av förlängningen på nya anstånd som uppstår till följd av förslagets övriga delar inkluderas vid beräkningen av dessa delar.

Anståndsbeloppet

Anståndsbeloppet som förlängs är inte känt utan uppskattas baserat på det aktuella anståndsbeloppet och förväntad återbetalningstid. Den genomsnittliga återstående anståndstiden för det utestående anståndsbeloppet uppskattas till cirka 6 månader. Om de utestående anståndsbeloppet återbetalas i samma takt som hittills varit fallet skulle

det betyda att det utestående anståndsbeloppet efter ett år uppgår till cirka 23 miljarder kronor ($31,6 - 8,5 = 23,1$).

Med antagandet att alla som har ett utestående anståndsbelopp efter ett år väljer att förlänga anståndstiden och att återbetalningar görs i samma omfattning som hittills kan anståndsbeloppet under det efterföljande året beräknas till ca 15 miljarder kronor som årsgenomsnitt ($(23 + (23 - 17,0)) / 2 = 14,5$).

Kapitalkostnad, kostnadsränta och anståndsavgift

Förlängningen av anståndstiden innebär en utökad skattecredit. Denna skattecredit måste staten täcka genom en fortsatt utökad upplåning, som i sin tur medför en räntekostnad. Statens upplåningskostnad antas motsvara den femåriga statslåneräntan, som för år 2021 prognosticeras till -0,13 procent. Med ett genomsnittligt anståndsbelopp om 15 miljarder kronor uppgår den offentligfinansiella effekten av statens upplåning därmed till +0,02 miljarder kronor ($15 \times 0,0013 = 0,02$). Den offentligfinansiella effekten är positiv eftersom statsobligationsräntan, det vill säga upplåningskostnaden för staten, är negativ.

Kostnadsräntan uppgår till 1,25 procent beräknad som årsränta och anståndsavgiften uppgår till 0,2 procent per påbörjad anståndsmånad. Den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas därmed till +0,55 miljarder kronor ($15 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 0,55$).

Kostnadsräntan och anståndsavgiften antas fördelas med hälften vardera på 2021 och 2022. Motsvarande antagande gjordes då nuvarande regler infördes (prop. 2019/20:132).

Uppbördsförluster

Möjligheterna är begränsade att uppskatta nettoeffekten på uppborädsförlusterna av en förlängning av anståndstiden. Bedömningen är dock att den negativa effekten som uppstår på uppborädsförlusterna är större när anståndsmöjligheter införs än när anståndstiden förlängs. Anledningen till detta är att de företag som blir aktuella för förlängning av anståndstiden är de som har kunnat hantera de ekonomiska utmaningarna under pandemin på ett förhållandevis bra sätt, vilket kan antas indikera en relativt sett hög kreditvärdighet. Dessutom kan företagen förväntas ha bättre möjligheter att bedöma hur pandemin påverkar verksamheten och den egna betalningsförmågan, när de ansöker om förlängningen än de hade då möjligheten till anstånd infördes. I brist på annat underlag antas därför att nettoeffekten på uppborädsförlusterna motsvarar den nuvarande kostnadsräntan och anståndsavgiften, vilket alltså motsvarar -0,55 miljarder kronor. Effekten antas fördela sig med hälften vardera på 2021 och 2022.

Samlad effekt

Den sammanlagda effekten av att ge företagen möjlighet att förlänga anståndstiden med ett år innebär en offentligfinansiell effekt om +0,02 miljarder kronor, vilket avspeglar kapitalkostnaden för förslaget. Den offentligfinansiella effekten är positiv då staten lånar till negativ ränta. Effekten förväntas uppstå under 2021.

6.3.2 Möjligheten att söka anstånd för oktober–december 2020

Den offentligfinansiella effekten av möjligheten att söka anstånd för perioden oktober–december 2020 bedöms främst uppstå genom företag som inte redovisat några anståndsgrundande skatter eller avgifter avseende de perioder som infallit under januari–september 2020 men som har eller kommer att redovisa sådana för de perioder som infaller under tiden oktober–december 2020. Bedömningen är att det främst är företag som har startats eller kommer att startas under denna period som berörs av den utökade möjligheten.

Effekten beräknas således utifrån förändringen av antalet företag som omfattas av den nuvarande möjligheten att få anstånd med skatter och avgifter avseende tre månader. Det ska dock tilläggas att även företag som redan fått anstånd för mindre än tre månader men som med förslaget kan söka anstånd också för oktober–december 2020 berörs. Eftersom dessa företag redan hade möjlighet att söka anstånd för ytterligare månader under perioden januari–september 2020 bedöms den offentligfinansiella effekten av denna möjlighet vara marginell. I viss mån berörs även företag som redan sökt anstånd för tre månader och som vill ansöka om anstånd för ytterligare tre redovisningsperioder, i enlighet med den del av förslaget som avser antalet redovisningsperioder för vilka ett anstånd kan beviljas. Effekten avseende dessa företag inkluderas dock redan i beräkningen i avsnitt 6.3.3.

Anståndsbeloppet

Vid beräkningen av effekten på det totala anståndsbeloppet antas de företag som startar sin verksamhet under perioden oktober–december 2020 vara i behov av anstånd i samma grad som redan etablerade företag. I denna beräkning görs ytterligare ett antal antaganden. Det första är att det genomsnittliga anståndsbeloppet för nystartade företag motsvarar det genomsnittliga anståndsbeloppet för enmans-, mikro- och småföretag, vilket enligt uppgifter från Skatteverket uppgår till cirka 336 000 kronor. Det andra antagandet är att nystartade företag kommer att ansöka om anstånd i samma omfattning som redan etablerade enmans-, mikro- och småföretag. Enligt uppgifter från Skatteverket har 34 840 enmans-, mikro- och småföretag ansökt om anstånd. Enligt SCB:s företagsregister finns totalt cirka 1 140 000 enmans-, mikro- och småföretag. Sammantaget innebär detta att ca 3 procent av alla enmans-, mikro- och småföretag har ansökt om anstånd ($34\,840 / 1\,140\,000 \approx 0,03$). Enligt uppgifter från Tillväxtanalys startades under fjärde kvartalet 2019 ca 16 000 företag. Antagandet är att lika många företag kommer att startas under fjärde kvartalet 2020. Antagandet bedöms vara rimligt eftersom det inte är någon större skillnad mellan antalet nystartade företag de två första kvartalen 2020 och motsvarande kvartal 2019. Med antagandet att 3 procent av de nystartade företagen kommer att ansöka om anstånd kan antalet uppskattas till 480 ($16\,000 \times 0,03 = 480$). Därmed kan effekten på det totala anståndsbeloppet av utökningen av de anståndsgrundande månaderna uppskattas till 161 miljoner kronor ($480 \times 336\,000 \approx 161\,000\,000$). I avsnitt 6.3.1 görs en uppskattning av anståndsbeloppet beräknat som ett

årsgenomsnitt. I denna uppskattning antas att 42 procent av anståndsbeloppet återbetalas under det första året ($17,0/40,1 = 0,42$) och att resterande anståndsbelopp förlängs med ytterligare ett år, men där 74 procent av det återstående anståndsbeloppet återbetalas före sista återbetalningsdag ($17,0/23,1 = 0,74$). Med antagandet att återbetalningsmönstret är detsamma för de tillkommande anstånden kan det genomsnittliga anståndsbeloppet beräknas till 127 miljoner kronor det första året ($[161 + (0,58 \times 161)]/2 \approx 127$). På motsvarande sätt kan det genomsnittliga anståndsbeloppet det andra året beräknas till 59 miljoner kronor ($[93,4 + (0,26 \times 93,4)]/2 \approx 59$).

Kapitalkostnad, kostnadsränta och anståndsavgift

De tillkommande anstånden medför att statens utestående skattekredit ökar, vilken behöver finansieras genom ökad upplåning. Statens upplåningskostnad motsvaras av den femåriga statslåneräntan, som för år 2021 prognosticeras till -0,13 procent. Med ett genomsnittligt anståndsbelopp om 127 miljoner kronor det första året och 59 miljoner kronor det andra, blir den offentligfinansiella effekten av statens förändrade upplåning försumbar för 2021 och 2022.

Kostnadsräntan uppgår till 1,25 procent beräknad som årsränta och anståndsavgiften uppgår till 0,2 procent per påbörjad anståndsmånad. Den samlade kostnadsräntan och anståndsavgiften beräknas därmed till +4,6 miljoner kronor ($127 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 4,6$) för 2021 och +2,2 miljoner kronor för 2022 ($59 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 2,2$).

Uppbördsförluster

Effekterna på uppbördsförlusterna av en ökning av det samlade anståndsbeloppet beräknas på samma sätt som då reglerna för tillfälliga anstånd infördes (se prop. 2019/20:132). Effekterna på uppbördsförlusterna av att det även för dessa anstånd finns en möjlighet att förlänga anståndstiden med ett år beräknas på samma sätt som ovan (avsnitt 5.3.1). I prop. 2019/20:132 antogs att statens ökade kreditrisk i form av uppbördsförluster speglas av den kostnadsränta och anståndsavgift som togs ut när de tillfälliga anstånden infördes. Kostnadsräntan uppgick till 1,25 procent och anståndsavgiften till 0,3 procent per påbörjad anståndsmånad. Detta skulle motsvara en ökning av uppbördsförlusterna med ca 6 miljoner kronor år 2021 ($127 \times [0,0125 + (12 \times 0,003)] \approx 6,2$). Effekten på uppbördsförlusterna av möjligheten att förlänga anståndstiden med ytterligare ett år bedöms enligt resonemanget ovan vara mindre. Detta eftersom kreditrisken bedöms vara mindre för den grupp som förlänger anståndstiden. I brist på annat underlag antas att effekten på uppbördsförlusterna speglas av kostnadsräntan och den nu gällande anståndsavgiften. Uppbördsförlusten kan med dessa antaganden uppskattas till ca 2 miljoner kronor för 2022 ($59 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 2,2$).

Samlad effekt

Den samlade effekten av möjligheten att söka anstånd för perioden oktober–december 2020 består av en kapitalkostnad, som bedöms försumbar, en samlad kostnadsränta och anståndsavgift om +3,1 miljoner

kronor för 2021 och +2,2 miljoner kronor för 2022, samt effekten på uppbördsförlusterna om -6,2 miljoner kronor för 2021 och -2,2 miljoner kronor för 2022. Den samlade nettoeffekten uppgår därmed till -3,1 miljoner kronor 2021. För 2022 består den bara av kapitalkostnaden som bedöms vara försumbar, då uppbördsförlusterna förväntas kompenseras av intäkterna från anståndsavgiften och kostnadsräntan.

6.3.3 Utökning av antalet redovisningsperioder för vilka anstånd kan ansökas

Effekten av en utökning av antalet redovisningsperioder för vilka anstånd kan ansökas förväntas påverka det totala anståndsbeloppet och därigenom kapitalkostnaden, uppbördsförlusterna och statens intäkter från kostnadsräntan och anståndsavgiften.

Anståndsbeloppet

Det är inte känt hur mycket det ansökta anståndsbeloppet kan förväntas öka som en effekt av att antalet redovisningsperioder för vilka anstånd kan ansökas om utökas. En rimlig uppskattning är dock att det utestående anståndsbeloppet dubblas i och med att antalet redovisningsperioder för vilket anstånd kan ansökas om dubblas. Det utestående anståndsbeloppet vid det föreslagna ikraftträdandet beräknas till 23,1 ($31,6 - 8,5 = 23,1$) miljarder kronor vid samma antagande om avbetalningstakt som i avsnitt 6.3.1 och 6.3.2.

Statens lånebehov och intäkter från kostnadsränta och anståndsavgift beror också på återbetalningstiden. Det innebär att årsgenomsnittet av det utestående anståndsbeloppet blir relevant. Det beräknas på samma sätt som årsgenomsnittet av anståndsbeloppet vid utökningen av anstånden till att också kunna omfatta perioden oktober–december 2020 (se avsnitt 6.3.2) och baseras på antagandet om att 42 procent av anståndsbeloppet betalats tillbaka efter ett år. Förslaget innebär att årsgenomsnittet för det utestående anståndsbeloppet för 2021 kommer att öka med 18,3 miljarder ($(23,1 + 23,1 * 0,58) / 2 = 18,3$). Det kan förväntas att möjligheten att förlänga anståndstiden nyttjas även för dessa nya anstånd. Med samma beräkningsmetod förväntas därför årsgenomsnittet för anståndsbeloppet 2022 öka med 8,4 miljarder kronor ($(13,4 + 13,4 * 0,26) / 2 = 8,4$) i och med möjligheten att ansöka om anstånd för ytterligare redovisningsperioder.

Kapitalkostnad, kostnadsränta och anståndsavgift

Förslaget innebär en ökad skattecredit som staten måste täcka genom en ökad upplåning, som i sin tur medför en räntekostnad. Statens upplåningskostnad antas motsvara den femåriga statslåneräntan, som för år 2021 prognosticeras till -0,13 procent. Med ökningen av det genomsnittliga anståndsbeloppet om 18,3 miljarder kronor uppgår den offentligfinansiella effekten av statens upplåning därmed till +0,02 miljarder kronor ($18,3 \times 0,0013 = 0,02$) för 2021 och +0,01 miljarder ($8,4 \times 0,0013 = 0,01$) för 2022. Kostnadsräntan uppgår till 1,25 procent beräknad som årsränta och anståndsavgiften uppgår till 0,2 procent per påbörjad anståndsmånad. Den samlade kostnadsräntan och

anståndsavgiften beräknas därmed till +0,67 miljarder kronor ($18,3 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 0,67$) för 2021 och +0,31 miljarder för 2022 ($8,4 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 0,31$).

Uppbördsförluster

Beräkningen av uppbördsförluster följer beräkningen då reglerna för tillfälliga anstånd infördes (se prop. 2019/20:132). Utgångspunkten då reglerna infördes var att staten kompenseras för uppbördsförluster genom den anståndsavgift och kostnadsränta som staten tar ut. Den föreslagna kostnadsräntan och anståndsavgiften vid införandet var 1,25 procent respektive 0,3 procent per påbörjad anståndsmånad. Det föreligger inga starka skäl att göra en annan bedömning avseende uppbördsförluster till nya anstånd än till de anstånd som redan beviljats. Uppbördsförlusterna av att utöka antalet redovisningsperioder för vilka anstånd kan beviljas kan också påverkas av möjligheten att förlänga anståndstiden med ytterligare ett år. Här är bedömningen densamma som för redan beviljade anstånd (se avsnitt 6.3.1). Med andra ord är bedömningen att uppbördsförlusterna kan förväntas vara mindre vid en förlängning av anståndstiden än då anståndet beviljas och att uppbördsförlusterna vid förlängningen alltså kan förväntas motsvara kostnadsräntan och den lägre anståndsavgiften om 0,2 procent. I enlighet med detta resonemang beräknas uppbördsförlusterna till följd av förslaget uppgå till 0,89 miljarder kronor ($18,3 \times [0,0125 + (12 \times 0,003)] = 0,89$) för 2021 och till 0,31 miljarder kronor ($8,4 \times [0,0125 + (12 \times 0,002)] = 0,31$) för 2022.

Samlad effekt

Den sammantagna offentligfinansiella effekten av att utöka antalet perioder för vilka anstånd kan ansökas beräknas för 2021 till -0,2 miljarder kronor ($0,67 - 0,89 + 0,02 = -0,2$) och för 2022 till +0,01 miljarder. Under 2022 motsvarar effekten upplåningskostnaden då intäkterna från avgiftsränta och anståndskostnad förväntas motsvara uppbördsförlusterna under det året. Upplåningskostnaden är negativ på grund av den negativa räntan på statsskuldsoptioner, vilket innebär att effekten för 2022 är en intäktsförstärkning.

6.3.4 Sammantagen offentligfinansiell effekt

Den sammantagna offentligfinansiella effekten av förslaget samtliga delar redovisas i tabellen nedan. Förslaget innebär dels att det införs en möjlighet att förlänga anståndstiden med ytterligare ett år, dels att anstånd ska kunna beviljas för fler redovisningsperioder. De sista anstånden kommer att återbetalas i början av år 2023. Bedömningen är att en mycket liten del av anstånden kommer att finnas kvar vid ingången av 2023, vilket medför att den delen av den offentligfinansiella effekten som belöper på detta år är försumbar.

Tabell 1 Offentligfinansiella effekter, miljarder kronor

	Effekt	Brutto- effekt	Periodiserad nettoeffekt		Varaktigt
	från		2021	2022	Effekt
Ränteeffekt senarelagd skattebetalning	2021-03-15	+0,04	+0,04	+0,01	+0,00
Kostnadsränta och anståndsavgift	2021-03-15	+0,95	+0,95	+0,59	+0,00
Effekt på uppbördsförlust	2021-03-15	-1,17	-1,17	-0,59	-0,00
Nettoeffekt	2021-03-15	-0,18	-0,18	+0,01	+0,00

Anstånden avser skatter som är fastställda, men inte betalda. De fastställda skatterna, och därmed det finansiella sparandet, påverkas inte av den förskjutna betalningen. Däremot påverkas budgetsaldot av den senarelagda betalningen. Effekterna på budgetsaldot redovisas i tabell 2. Som redovisas ovan är bedömningen att av det totala anståndsbeloppet kommer anståndstiden att förlängas för 23,1 miljarder kronor och nya anstånd om 0,16 miljarder kronor tillkomma. Utifrån den beräknade återbetalningstakten som redovisas ovan kommer 58 procent av anståndsbeloppet att finnas kvar efter ett år, dvs. den sista februari 2022. Det betyder att med en jämn återbetalningstakt uppgår anståndsbeloppet till ca 15 miljarder kronor den 31 december 2021 ($23,26 * 0,58 + [23,26 * 0,42 * 2/12] = 15,1$), vilket motsvarar de betalningar som förskjuts från 2021 till kommande år. Med motsvarande återbetalningstakt uppgår anståndsbeloppet den 31 december 2022 till ca 5 miljarder kronor ($13,5 * 0,26 + [13,5 * 0,74 * 2/12] = 5,2$). Det betyder att av det belopp som förskjuts från 2021, 15 miljarder kronor, kommer 10 miljarder kronor att betalas under 2022 och 5 miljarder kronor under 2023. I tabell 2 görs även en förskjutning av kostnadsränta, anståndsavgift och uppbördsförlusterna utifrån antagandet att betalningarna fördelar sig jämnt mellan månaderna, så att de betalningarna av de årsvisa effekterna som följer av reglerna som börjar gälla från den 1 mars 2021 fördelar sig med 10/12-delar på det första året och 2/12-delar på det efterföljande året.

Tabell 2 Effekt på budgetsaldot, miljarder kronor

	2021	2022	2023
Förskjutning av skattebetalning	-15,0	+10,0	+5,0
Ränta på senarelagd räntebetalning	+0,04	+0,02	+0,00
Kostnadsränta och anståndsavgift	+0,79	+0,65	+0,10
Uppbördsförlust	-0,97	-0,69	-0,10
Nettoeffekt	-15,14	+9,98	+5,0

6.4 Makroekonomiska effekter

Åtgärden är riktad mot företag med likviditetssvårigheter, och bedöms få positiva effekter på den makroekonomiska utvecklingen. Den ekonomiska effekten av åtgärden är högst betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem att få lån och som utnyttjar möjligheten till förlängd anståndstid eller möjligheten att beviljas anstånd för fler redovisningsperioder. Även företag som inte har likviditetssvårigheter kan gynnas när deras kunder och leverantörer får förbättrad likviditet. Med en förlängning av anståndstiden förbättras förutsättningarna för företag som har en möjlighet att återgå till normal verksamhet efter pandemin, vilket i sin tur bidrar till att stabilisera den makroekonomiska utvecklingen.

6.5 Effekter för företag

Förslaget syftar till att hjälpa företag som befinner sig i akut likviditetsbrist. Genom förslaget bedöms likviditetsbristen mildras och företagandet underlättas för de som redan beviljats anstånd och ansöker om förlängd anståndstid eller för de som ansöker om anstånd för fler redovisningsperioder. Även företag som inte ansöker om nya anstånd eller förlängd anståndstid kan gynnas eftersom åtgärden minskar tänkbara likviditetsproblemen hos kunder och leverantörer. Företagen kommer visserligen att betala en ränta för anståndskredit, men räntekostnaden har en mycket mer begränsad effekt på företagens likviditet. I och med förslaget motsvarar kostnadsrönten och anståndsavgiften tillsammans en avdragsgill årsränta i ett aktiebolag om 4,6 procent per år. Det är frivilligt för företagen att förlänga anståndstiden. Den 4 december 2020 var det totalt 32 478 företag som hade beviljats anstånd som ännu inte betalats tillbaka.

Tidsåtgången och den administrativa bördan för att ansöka om anstånd eller förlängd anståndstid bedöms vara begränsade. På grund av enkelheten bedöms förslaget vara anpassat även för mindre företags verksamhet.

6.6 Effekter för myndigheter och allmänna förvaltningsdomstolar

Förslaget förväntas medföra vissa tillkommande kostnader för Skatteverket för t.ex. justering av systemstöd och informationsinsatser samt för ärendehantering. Regeringen återkommer i en extra ändringsbudget till frågan om nivån på Skatteverkets anslag.

När det gäller effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna görs bedömningen att det främst är bestämmelserna som innebär att anståndstiden kan förlängas efter ansökan samt att anstånd kan beviljas för fler redovisningsperioder som skulle kunna leda till att vissa beslut överklagas till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Enligt uppgifter från Skatteverket hade totalt 38 avslagsbeslut efter ansökan om tillfälliga anstånd överklagats per den 1 november 2020. Mot den bakgrunden finns

inte anledning att räkna med att införandet av möjligheten att förlänga anståndstiden och möjligheten att ansöka om anstånd för fler redovisningsperioder kommer att medföra någon nämnvärd ökning av antalet mål. Därmed ryms tillkommande kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna inom befintliga ekonomiska ramar.

Det bedöms inte finnas något behov av särskilda informationsinsatser utöver Skatteverkets information om möjlighet till förlängning av anståndstiden och möjligheten att ansöka om anstånd för fler redovisningsperioder.

6.7 Effekter för den ekonomiska jämställdheten

Genom att företagen får utökade möjligheter till skattekrediter gynnas indirekt även företagsägare. Eftersom män är överrepresenterade som företagare indikerar det att förslaget kan komma att gynna män i högre utsträckning än kvinnor. Eftersom förslaget är tillfälligt bedöms dock inte effekterna för den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män som långtgående.

Det kan även vara så att gruppen kvinnor påverkas i förhållande till gruppen män i egenskap av anställda om det är så att könsammansättningen av anställda bland företag som beviljats anstånd skiljer sig från arbetsgivare som inte har beviljats anstånd. Det saknas dock information om hur sammansättningen av anställda ser ut i de företag som beviljats anstånd.

6.8 Övriga effekter

Åtgärden är tidsbegränsad och förväntas därför inte ha några nämnvärda effekter när det gäller miljön. Direkta effekter för enskilda och offentlig sektor och fördelningseffekter kan också anses vara kortfristiga. Åtgärdens kortfristiga effekt är samtidigt betydelsefull för anställda och andra intressenter i de företag som har problem med likviditeten och som utnyttjar möjligheten till förlängd anståndstid eller möjligheten till anstånd för fler redovisningsperioder.

7 Författningskommentar

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall.

Ändringen i *första stycket* innebär att Skatteverket efter ansökan i andra fall än som avses i 63 kap. 3–5, 7, 7 a, 11–15 och 23 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) får bevilja anstånd för redovisningsperioder som infaller även under oktober–december 2020.

Ändringen i *andra stycket* innebär att anstånd med inbetalning av avdragen preliminär skatt, arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt får beviljas för högst sex redovisningsperioder vardera om redovisningsperioden är en kalendermånad. Anstånd för mervärdesskatt får dock beviljas för högst två redovisningsperioder om redovisningsperioden är ett kalenderkvartal. Det innebär att anstånd avseende mervärdesskatt kan ges för sammanlagt sex månader, oavsett om redovisningsperioden är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att anstånd enligt första stycket som längst får bestämmas till ett år, dock längst till och med den 12 februari 2022. Vidare får Skatteverket efter ansökan förlänga tiden för ett beviljat anstånd med som längst ett år. Förlängningsperioden räknas från den tidpunkt då den ursprungliga anståndstiden upphör, förutsatt att den ursprungliga anståndstiden då har utnyttjats till fullo. Detta inträffar i regel antingen när ett år har förflutit från det att anståndsbeslutet fattades eller när den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden för denna typ av anstånd har nåtts, dvs. den 12 februari 2022. Bestämmelserna innebär att en förlängningsperiod som längst kan sträcka sig fram till och med den 12 februari 2023. Frågan om att förlänga anståndstiden aktualiseras först när tiden för det beviljade anståndet närmar sig sitt slut och när det snart inte finns någon ursprunglig anståndstid kvar. För det fall en ansökan om anstånd kommer in i nära anslutning till den bortre tidsgränsen, den 12 februari 2022, bör dock Skatteverket kunna hantera frågan om anstånd samtidigt som en ansökan om förlängning.

Ett exempel kan illustrera hur denna bestämmelse ska tillämpas. Ett anstånd beviljas den 1 maj 2020. Anståndstiden bestäms till ett år. Detta innebär att anståndet gäller fram till och med den 1 maj 2021. Den 15 april 2021 beviljar Skatteverket en förlängning av anståndstiden med ett år. Förlängningen innebär att anståndet nu gäller fram till och med den 1 maj 2022.

Att kostnadsränta enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) och anståndsavgift ska betalas även under den förlängda anståndstiden framgår av 4 § respektive 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3 och 4.

1 a §

I paragrafen finns bestämmelser om anstånd med inbetalning av mervärdesskatt för vilken redovisningsperioden är ett beskattningsår.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att Skatteverket efter ansökan får förlänga anståndstiden för ett beviljat anstånd med som längst ett år. Förlängningsperioden räknas från den tidpunkt då den ursprungliga anståndstiden upphör, förutsatt att den ursprungliga anståndstiden då har utnyttjats till fullo. Detta inträffar i regel antingen när ett år har förflutit från det att anståndsbeslutet fattades eller när den bortre tidsgränsen för den ursprungliga anståndstiden för denna typ av anstånd har nåtts, dvs. den 17 januari 2022. Bestämmelserna innebär att en förlängningsperiod som längst kan sträcka sig fram till och med den 17 januari 2023. Frågan om att förlänga anståndstiden aktualiseras först när tiden för det beviljade anståndet närmar sig sitt slut och när det snart inte finns någon ursprunglig anståndstid kvar. För det fall en ansökan om anstånd kommer in i nära

anslutning till den borte tidsgränsen, den 17 januari 2022, bör dock Skatteverket kunna hantera frågan om att bevilja anstånd samtidigt som en ansökan om förlängning.

Ett exempel kan illustrera hur denna bestämmelse ska tillämpas. Ett anstånd beviljas den 1 maj 2020. Anståndstiden bestäms till ett år. Detta innebär att anståndet gäller fram till och med den 1 maj 2021. Den 15 april 2021 beviljar Skatteverket en förlängning av anståndstiden med ett år. Förlängningen innebär att anståndet nu gäller fram till och med den 1 maj 2022.

Att kostnadsränta enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) och anståndsavgift ska betalas även under den förlängda anståndstiden framgår av 4 § respektive 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

2 §

I paragrafen anges en begränsning av möjligheten att bevilja anstånd.

Ändringen innebär att förlängning av anståndstiden enligt 1 § tredje stycket eller 1 a § tredje stycket ska beviljas om inte särskilda skäl talar emot det, i likhet med vad som gäller för anstånd enligt 1 § eller 1 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

5 §

I paragrafen finns bestämmelser om anståndsavgift.

Ändringen i *första stycket* innebär att anståndsavgift tas ut från och med kalendermånaden efter att anstånd beviljats.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 mars 2021.

Av *andra punkten* framgår att 5 § i den äldre lydelsen gäller för ansökningar som har lämnats in före ikraftträdandet. För sådana anstånd innebär detta att anståndsavgift tas ut från och med den sjunde kalendermånaden efter att anstånd beviljats.

I *tredje punkten* anges att den upphävda 5 a § fortfarande gäller för ansökningar om nya anstånd som har lämnats in före ikraftträdandet. Detta innebär att om det före ikraftträdandet har lämnats in en ansökan om ett nytt anstånd för samma skatter och avgifter som ett tidigare anstånd, får sådana kalendermånader då anståndsavgift inte ska tas ut enligt 5 § första stycket vara sammanlagt högst sex kalendermånader.

Övervägandena finns i avsnitt 5.